

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 19C/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121210319
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:4121210319.7

Uznesenie

Okresný súd Nitra v spore žalobkýň: 1. P. X., nar. X.X.XXXX, bytom Jána Mila 429/3, 949 XX Q., 2. F. F., nar. XX.X.XXXX, bytom R. 3, XXX XX Q., zast. H.. S. W. LL.M., advokátkou, Z.: XX XXX XXX, so sídlom J. XXXX/X, XXX XX Q., proti žalovaným: 1. P. R., nar. XX.X.XXXX, bytom H. J. 3, XXX XX Q., 2. R. R., nar. XX.X.XXXX, bytom H. J. XXX/XA, XXX XX Q., 3. H. R., nar. X.X.XXXX, bytom H. J. 3, XXX XX Q., 4. P. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. J. XXX/XA, XXX XX Q., zast.: H.. T. J., advokátom, Z.: XX XXX XXX, so sídlom T. XX, XXX XX Nitra, v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva, o schválení zmiaru, takto

rozhodol:

I. Súd schvaľuje zmier v nasledovnom znení:

Určuje sa, že stavba so súpisným číslom 531, druh stavby: rodinný dom, popis stavby rodinný dom, postavená na pozemku parcela reg. "C" č. XXX/XX, zapísaná na LV č. XXXX pre k.ú. T. H., patrí do dedičstva po poručiťovi, nebohom H. R., nar. XX.X.XXXX, zomr. 28.3.1998, rod.č. XXXXXX/1963, naposledy bytom J. Mila 429/3, Nitra v celosti v režime BSM.

II. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Žalokyne v 1. a 2. rade sa žalobou doručitou Okresnému súdu Nitra dňa 8.9.2021 pôvodne podanou voči žalovaným v 1., 2. a 3. rade domáhali, aby súd určil, že stavba so súpisným číslom 531, druh stavby: rodinný dom, popis stavby: rodinný dom, postavená na pozemku parcela registra "C" č. 286/12, zapísaná na liste vlastníctva č. 3270 pre k.ú. Veľké Janíkovce, patrí do dedičstva po poručiťovi, nebohom Jozefovi Polinovi, nar. 28.7.1949, zomr. 28.3.1998, r.č. 490728/1963, naposledy bytom J. Mila č. 429/3, Nitra. Súčasne sa žalokyne domáhali priznania nároku na náhradu trov konania.

2. Žalovaní v 1., 2. a 3. rade vo vyjadrení k žalobe žiadali žalobu zamietnuť uvádzajúc, že poručiťel nebol v čase svojej smrti vlastníkom nehnuteľností, preto tieto nemohli byť prejednané v dedičskom konaní. Ak by súd dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby, nehnuteľnosti patria do dedičstva poručiťela výlučne v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

3. Podaním zo dňa 18.10.2022 právna zástupkyňa žalobkýň doručila súdu návrh na zmenu žalobného petitu tak, že žiadala určiť, že nehnuteľnosti patria do vlastníctva poručiťela v režime BSM. Zároveň navrhla rozšírenie okruhu pasívne vecne legitimovaných osôb o žalovanú v 4. rade, ktorá je podľa zápisu na liste vlastníctva č. 3270 pre k. ú. Veľké Janíkovce bezpodielovou spoluvlastníčkou spornej nehnuteľnosti spolu so žalovaným v 2. rade.

4. Okresný súd Nitra uznesením č. k. 19C/42/2021-296 zo dňa 20.10.2022 zmenu žaloby pripustil a zároveň pripustil, aby do konania na strane žalovaných pristúpila Eva R., nar. 28.XX.1979, bytom Jána J. 531/3A, 949 07 Nitra.

5. Dňa 2.11.2022 sa vo veci konalo pojednávanie, na ktorom právni zástupcovia strán sporu navrhli, aby súd schválil zmier tak, ako je uvedený vo výroku I. tohto uznesenia.

6. Podľa § 148 ods.1 CSP žalobca a žalovaný môžu uzavrieť zmier. O uzavretie zmiaru sa má súd vždy pokúsiť.

7. Podľa § 148 ods. 2 CSP súd rozhodne o tom, či uzavretý zmier schvaľuje, neschváli ho, ak je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

8. Úlohou súdu je pôsobiť na strany sporu mediačne, t. j. o uzavretie zmiaru sa má súd vždy pokúsiť. Táto zásada je zvýraznená aj v ďalších ustanoveniach Civilného sporového poriadku (napríklad § 170 ods. 2 a § 179 ods. 2). Jediným predpokladom pre schválenie zmiaru je súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Súd vykonáva dokazovanie len v takom rozsahu, aby mal preukázané, že navrhnutý zmier nie je v rozpore s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov alebo ich neobchádza. Nie je úlohou súdu vykonať dokazovanie v takom rozsahu, aký by si vyžadovalo autoritatívne rozhodnutie súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19. októbra 2010, sp. zn. 5MCdo/11/2009). Obsah zmiaru môže prekročiť rámec predmetu konania, no vždy musí byť z neho zrejmé, ako boli vyporiadané nároky, ktoré boli predmetom konania. Znenie zmiaru musí byť presne a určito formulované, aby nevznikali pochybnosti pri jeho výkone.

9. Strany sporu sa predmete tohto sporu dohodli a navrhli, aby súd schválil zmier. Súd dospel k záveru, že stranami navrhnuté znenie zmiaru nie je v rozpore s kogentnými ustanoveniami platných právnych predpisov a ani ich neobchádza, navrhnutý zmier je dostatočne presný a určitý a v tomto znení aj vykonateľný. Vzhľadom na uvedené súd zmier medzi stranami sporu schválil v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

10. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

11. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

12. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13. Pretože týmto rozhodnutím sa konanie končí, avšak predmetom zmiaru nebola dohoda strán o náhrade trov konania, o nároku strán sporu na náhradu trov konania rozhodol súd.

14. Právna zástupkyňa žalobkyň na pojednávaní zotrvala na návrhu, aby súd žalobkyniam priznal nárok na náhradu trov konania, pretože žaloba bola podaná dôvodne, na základe falošných listín, ktoré predložila Mestu Nitra žalovaná v 1. rade. Žalobkyne sa takýmto spôsobom domáhajú dedičstva po svojom otcovi, o ktoré ich pripravila vlastná matka a dokonca podvodom. Vzhľadom na uvedené žalobkyne majú aj morálne právo na náhradu trov tohto súdneho konania, obzvlášť ak žalovaní uznali, že tento návrh bol podaný dôvodne. Poukázala na konštantné rozhodnutia súdov, kedy všeobecné súdy nepožadujú, aby v žalobnom návrhu bol uvedený dovetok "v celosti v režime BSM." Právny zástupca žalovaných na predchádzajúcom súdnom pojednávaní poukázal na jedno rozhodnutie Okresného súdu Brezno a jedno rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, čo podľa nej netvorí judikatúru a nie je ani ustálené, že by žalobca bol povinný formulovať petit tak, že sa dedičstvo predeďuje v režime BSM. Všetky dôkazy, ktoré boli v tomto konaní doručené súdu preukazujú, že by výlučným vlastníkom mal byť poručník, ale keďže žalobkyne sú v dôkaznej núdzi, s odstupom 50 rokov sa im nepodarí ani nepodarilo preukázať, z čoho bola sporná nehnuteľnosť financovaná. Je postačuje, aby bola nehnuteľnosť identifikovaná v súlade s katastrálnym operátom a už samotný notár v konaní o dedičstve rozhodne, či bude predeďovať nehnuteľnosť v režime BSM alebo nie. To, že žalobkyne vyšli v ústrety žalovaným v rozsahu úpravy žalobného petitu i keď ju nepovažujú za nevyhnutnú, nemožno považovať za také, ktoré má za následok nepriznanie im náhrady trov konania. Spresnenie petitu nemôže byť na škodu žalobkyniam, keďže žaloba bola podaná dôvodne.

15. Právny zástupca žalovaných na pojednávaní poukázal na dosiahnutú zhodu ohľadom predmetu sporu. Táto zhoda má podľa neho vplyv na rozhodnutie súdu o trovách konania. Žalobkyne v 1. a 2.rade sa žalobou zo dňa 8.9.2021 domáhali určenia toho, aby nehnuteľnosť, ktorá je zapísaná v LV č. 3270,

k. ú. Janíkovce patrila do dedičstva po nebohom manželovi žalovanej v 1. rade. Dňa 13.4.2022 sa v tejto veci uskutočnilo prvé pojednávanie, kde obe procesné strany prezentovali svoje názory a zároveň právne zdôvodňovali svoje nároky. Z vyjadrenia právnej zástupkyne žalobcov na minulom pojednávaní jednoznačne vyplýva, že sporná nehnuteľnosť by do masy BSM nemala patriť a že je povinnosťou žalovaných tieto skutočnosti preukazovať. Až pred týmto pojednávaním žalobkyne petit žaloby upravili. Keďže zároveň aj rozšírili okruh účastníkov konania, je zrejmé, že sa riadili aj právnym názorom súdu, ktorý na pojednávaní dňa 13.4.2022 vyslovil, že sporná je vecná legitímácia strán sporu. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhol rozhodnúť tak, že žiadnemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná. Nie je rozhodujúce to, že sa žalobkyne dostali alebo nedostali do dôkaznej núdze. Rozhodujúci v tomto konaní je postoj účastníka k predmetu sporu a toto by mal súd rešpektovať a akceptovať. Sú tu viaceré rozhodnutia krajských súdov, kde sa o trovách konania rozhoduje aj týmto spôsobom, ale bude rešpektovať rozhodnutie súdu. K vyjadreniu právnej zástupkyne žalobkyň o tom, že žalovaná v 1. rade sa dopustila podvodu uvádza, že ak takéto niečo tvrdí, mala by predložiť rozhodnutie, z ktorého budú tieto skutočnosti vyplývať.

16. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal z ustanovenia § 255 CSP, v ktorom je definovaná zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým touto zásadou. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním petitu žaloby a výroku rozhodnutia vo veci samej, pričom plným úspechom žalobcu je, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, teda ak sa žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov buď pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V danom prípade sa žalobkyne podanou žalobou domáhali určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich otcovi Jozefovi Polinovi, nar. 28.7.1949, zomr. 28.3.1998. V podanej žalobe, vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaných zo dňa 30.11.2021, ako pri prejednaní sporu na pojednávaní tvrdili, že tieto nehnuteľnosti patrili do výlučného vlastníctva poručiteľa a nepatrili do bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa a jeho manželky (žalovanej v 1. rade). V predmetnom vyjadrení žalobkyne zdôraznili, že "vlastníkom rodinného domu nemohla byť žalovaná v 1. rade." Tento postoj však žalobkyne v priebehu konania zmenili, podaním zo dňa 18.10.2022 navrhli súdu zmenu žaloby a žiadali určiť, že sporné nehnuteľnosti patrili neb. poručiteľovi v režime BSM. Je potrebné pripomenúť, že žalovaní, síce od začiatku sporu nárok popierali, alternatívne zároveň uvádzali, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva poručiteľa v režime BSM. Na uvedenom sa napokon strany sporu zhodli a súd na pojednávaní v zmysle ich návrhov schválil ohľadom predmetu sporu zmier. Vzhľadom na uvedené súd konštatuje, že nie je možné uvažovať o plnom procesnom úspechu na strane žalobkyň, pretože žalobkyne v tomto spore nedosiahli presne to, čo sledovali podanou žalobou. Ich žaloba nebola síce zamietnutá, výsledkom tohto konania bola dohoda strán sporu schválená súdom o tom, že nehnuteľnosti do dedičstva po ich právnom predchodcovi patrili, nie však ako jeho výlučné vlastníctvo ale tieto patrili do bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa a jeho manželky. Súd vzhľadom na formuláciu pôvodného žalobného petitu a znenia zmieru tak, ako bol súdom schválený, konštatuje čiastočný procesný úspech tak na strane žalobkyň ako aj na strane žalovaných, čo odôvodňuje rozhodnúť o trovách tak, že ich náhradu súd nepriznal ani jednej sporovej strane. V danom prípade je podľa názoru súdu irelevantné, že žalobkyne sa pre zmenu žaloby rozhodli po zvážení reálnych možností svoje tvrdenia preukázať, keď nadobudli presvedčenie o dôkaznej núdzi. Tiež nie je možné súhlasiť s tvrdením právnej zástupkyne žalobkyň, že nezáleží na tom, ako je petit žaloby formulovaný, pretože so skutočnosťou, či sporné nehnuteľnosti patrili výlučne poručiteľovi alebo patrili poručiteľovi a aj jeho manželke, sa vysporiada notár. V danom prípade bolo vlastnícke právo poručiteľa k nehnuteľnostiam sporné, čo napokon viedlo žalobkyne k podaniu žaloby v tomto spore. Cieľom tohto súdneho konania je túto spornosť odstrániť a rozhodnúť tak, aby konečné rozhodnutie vytvorilo spoľahlivý a jednoznačný právny základ k prejednaniu dedičstva po poručiteľovi. Súd zdôrazňuje, že pokiaľ by sa strany sporu o predmete sporu nedohodli, musel by vykonať dokazovanie a musel by dospieť k jednoznačnému záveru o tom, či poručiteľ vlastníkom nehnuteľností v čase svojej smrti bol, pričom rozhodnutie by si súd musel riadne odôvodniť. V rámci dokazovania by tak bolo potrebné ustáliť aj tú skutočnosť, či sporné nehnuteľnosti patrili resp. nepatrili do bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa a jeho manželky alebo nie. Už vôbec nie je možné súhlasiť s tvrdením právnej zástupkyne žalobkyň, že preformulovaním žalobného petitu žalobkyne len vyšli v ústrety žalovaným, keď vzhľadom na ich postoj a vyjadrenia pred dorúčením návrhu na zmenu žaloby a potom je zrejmé, že výsledok konania, ktorý sledovali na základe pôvodného a zmeneného petitu, nie je totožný.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, kedy súd dospel k záveru o čiastočnom procesnom úspechu oboch sporových strán a o náhrade trov konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 CSP tak, že nárok na ich náhradu nepriznal ani žalobkyniam ani žalovaným.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia nie je odvolanie prípustné.

Proti výroku II. tohto uznesenia je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.